

EUR Research Information Portal

Compromis voor de zitting over WOZ-waarde hotel met terras. Verzoek om immateriële schadevergoeding wegens overschrijding van de redelijke termijn afgewezen. Belanghebbende laat zich op no-cure-no-paybasis vertegenwoordigen, heeft geen bemoeienis met de procedure, geen weet van de duur van de procedure en de vergoeding komt toe aan de gemachtigde. Belanghebbende kent geen last, maar slechts een positief belang bij de procedure, zodat spanning en frustratie afwezig zijn. (nr. 20/6301)

Publication status and date:

Published: 01/02/2023

Document Version

Peer reviewed version

Document License/Available under:

Article 25fa Dutch Copyright Act

Citation for the published version (APA):

Monsma, A. (2023). Compromis voor de zitting over WOZ-waarde hotel met terras. Verzoek om immateriële schadevergoeding wegens overschrijding van de redelijke termijn afgewezen. Belanghebbende laat zich op no-cure-no-paybasis vertegenwoordigen, heeft geen bemoeienis met de procedure, geen weet van de duur van de procedure en de vergoeding komt toe aan de gemachtigde. Belanghebbende kent geen last, maar slechts een positief belang bij de procedure, zodat spanning en frustratie afwezig zijn. (nr. 20/6301). 43. Case note on: Rechtbank Noord-Holland, 8/12/22, ECLI:NL:RBNHO:2022:10940 (Compromis voor de zitting over WOZ-waarde hotel met terras. Verzoek om immateriële schadevergoeding wegens overschrijding van de redelijke termijn afgewezen. Belanghebbende laat zich op no-cure-no-paybasis vertegenwoordigen, heeft geen bemoeienis met de procedure, geen weet van de duur van de procedure en de vergoeding komt toe aan de gemachtigde. Belanghebbende kent geen last, maar slechts een positief belang bij de procedure, zodat spanning en frustratie afwezig zijn. (nr. 20/6301)). 2023(3).

[Link to publication on the EUR Research Information Portal](#)

Terms and Conditions of Use

Except as permitted by the applicable copyright law, you may not reproduce or make this material available to any third party without the prior written permission from the copyright holder(s). Copyright law allows the following uses of this material without prior permission:

- you may download, save and print a copy of this material for your personal use only;
- you may share the EUR portal link to this material.

In case the material is published with an open access license (e.g. a Creative Commons (CC) license), other uses may be allowed. Please check the terms and conditions of the specific license.

Take-down policy

If you believe that this material infringes your copyright and/or any other intellectual property rights, you may request its removal by contacting us at the following email address: openaccess.library@eur.nl. Please provide us with all the relevant information, including the reasons why you believe any of your rights have been infringed. In case of a legitimate complaint, we will make the material inaccessible and/or remove it from the website.

Noot bij Rb. Noord-Holland 8 december 2022, nr. 20/6301, ECLI:NL:RBNHO:2022:10940, te verschijnen in Belastingblad

1. De in de jurisprudentie ontwikkelde regeling voor immateriële schadevergoeding wegens overschrijding van de redelijke termijn van beslissing in belastinggeschillen (hierna: ISV) is gebaseerd op artikel 6 van het EVRM. De regeling beoogt te beschermen dat een belanghebbende niet te lang hoeft te wachten op een beslissing van de overheid. Dit is een uitwerking van het rechtszekerheidsbeginsel en vormt een van de waarborgen voor een eerlijk proces.
2. De regeling gold oorspronkelijk slechts in het belastingrecht voorzover er een boete (straf) in geschil was, maar is later ook van toepassing geacht in zuivere belastinggeschillen (HR 10 juni 2011, ECLI:NL:HR:2011:BO5046, Belastingblad 2011, p. 983 m.nt. P. de Bruin).
3. Ter compensatie van de te lange duur van de procedure wordt op verzoek van de belanghebbende een schadevergoeding toegekend. De hoogte van de vergoeding is niet afhankelijk van het belastingbedrag dat in geschil is. Bij boetegeschillen werd voorheen gewerkt met een standaard vermindering van de boete met 10%. Er geldt nu overigens een boetevermindering die percentueel oploopt naarmate de termijn langer is overschreden, maar die boetevermindering komt bovenop de ISV die wordt toegekend voor de overschrijding van de termijn in het materiële belastinggeschil. Voor de hoogte van de ISV in het materiële belastinggeschil is een forfaitair bedrag van € 500 per half jaar overschrijding vastgesteld. De Hoge Raad heeft dit bedrag in het voornoemde arrest uit 2011 niet gemotiveerd. Maar A-G Wattel concludeerde voorafgaand aan het arrest dat het bedrag een 'effective remedy' zou moeten vormen voor de schending van artikel 6 EVRM (de conclusie is eveneens opgenomen in Belastingblad 2011, p. 983 m.nt. P. de Bruin). Daarbij gaat het volgens het EHRM niet alleen om een effectieve compensatie van de reeds bestaande schending, maar ook om het effectief voorkomen van de schending in het algemeen. Blijkens jurisprudentie van het EHRM zou een bedrag van € 1000 tot € 1.500 per jaar van de totale duur van de procedure daarvoor volstaan (overweging 9.7 uit de conclusie). In dat opzicht is het bedrag van € 500 per half jaar overschrijding van de redelijke duur nog voorzichtig te noemen. Voor de hoogte van het bedrag is de Hoge Raad aangesloten bij het bedrag dat de andere hoogste bestuursrechters al hanteerden (overweging 9.22 uit de conclusie).
4. Gelet op het doel van de ISV – niet alleen het compenseren, maar ook het voorkomen van overschrijding van de redelijke termijn van beslissen om aldus te voldoen aan de waarborgen voor een eerlijk proces – is het goed te begrijpen dat de ISV wordt toegekend ongeacht de hoogte van het belastingbedrag en ongeacht de vraag hoe ernstig iemand wakker heeft gelegen van de overschrijding. De schadevergoeding is niet, of in ieder geval niet enkel een persoonlijke vergoeding te noemen. Dat blijkt onder meer uit de volgende uitspraken. De Hoge Raad heeft de regeling niet alleen van toepassing gemaakt voor natuurlijke personen, maar ook voor rechtspersonen en andere entiteiten (voornoemde arrest uit 2011). Er hoeft niet afzonderlijk te worden beoordeeld of belanghebbende daadwerkelijk spanning en frustratie heeft ondervonden, het bestaan daarvan wordt verondersteld indien een verzoek om ISV wordt gedaan (HR 20 juni 2014, ECLI:NL:HR:2014:1461). De aanspraak op ISV kan zelfs overgaan op de erfgenamen, indien de belanghebbende gedurende het proces overlijdt (HR 17 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:2981).
5. Toch snap ik goed dat steeds vaker door rechtbanken wordt getoetst of een schadevergoeding wel terecht is. De principiële, in een algemene regeling opgenomen bescherming van de redelijke beslistermijn leidt immers tot grote maatschappelijke kosten. Volgens cijfers van de Waarderingskamer neemt het bedrag aan uitbetaalde proceskostenvergoedingen ieder jaar toe, naar

achttien miljoen in 2021 (NB: dit bedrag is niet uitgesplitst naar griffierecht, proceskostenvergoeding en ISV). De vraag die bij meer pragmatisch ingestelde rechters opkomt is of de toe te kennen vergoeding wel recht doet aan de ernst van de schending in een concreet geval. Zie bijvoorbeeld de bijdrage van raadsheer bij Gerechtshof Amsterdam C.J. Hummel aan het afscheidssymposium van raadsheer bij de Hoge Raad A.F.M.Q. Beukers-van Dooren, te kennen uit WFR 2022/136. Staat een vergoeding van € 500 voor een half jaar termijnoverschrijding nog in verhouding tot het belastingbedrag dat in lokale belastingzaken gemiddeld in het geding is? De met de procedure mogelijk te besparen belasting bedraagt voor natuurlijke personen doorgaans minder dan € 100, het griffierecht en de proceskosten bedragen tezamen doorgaans ook minder dan € 1000, zodat het bedrag aan ISV als een grote bonus gezien zou kunnen worden. Het 'neuzelbedrag' waaronder geen ISV hoeft te worden toegekend is door de Hoge Raad erg laag vastgesteld, namelijk op vijftien euro (HR 24 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:292, Belastingblad 2017/166 m.nt. W.G. van den Ban). Bijzondere omstandigheden die de redelijke termijn verlengen zijn nauwelijks te noemen (zie bijv. HR 27 mei 2022, ECLI:NL:HR:2022:752 over verlenging wegens corona en Gerechtshof Den Haag 9 juni 2022, ECLI:NL:GHDHA:2022:1032 over verlenging wegens langdurige verhindering beschikbaarheid gemachtigde). En van bijzondere omstandigheden die afwijzing van het verzoek om ISV rechtvaardigen, buiten het neuzelbedrag om, ken ik ook geen voorbeelden.

6. De rechtbank acht de omstandigheid dat belanghebbende wordt vertegenwoordigd door een gemachtigde op no-cure-no-pay-basis, de onderling gemaakte afspraken en de invulling van de vertegenwoordiging in dit geval relevant. Belanghebbende zelf heeft gezien de wijze waarop hij wordt vertegenwoordigd geen bemoeienis met de procedure en daarom ook geen spanning en frustratie. De eventueel toe te kennen ISV wordt direct bij het tekenen van de machtiging al toebedeeld aan de gemachtigde, zodat de ISV in feite een verhoging van zijn salaris vormt. De grond voor de eerste doelstelling van de ISV – compensatie aan de belanghebbende voor de spanning en frustratie wegens de geschonden beslistermijn – wordt dan wel heel dun. De Hoge Raad heeft in 2017 echter expliciet uitgesproken dat vertegenwoordiging op ncnp-basis en de afspraak om de ISV aan de gemachtigde toe te bedelen geen reden is om ISV af te wijzen (Hoge Raad 2 juni 2017, ECLI:NL:HR:2017:965, Belastingblad 2017/272 m.nt. J.P. Kruimel). De tweede doelstelling van de ISV – het voorkomen van termijnoverschrijding in algemene zin – blijft bovendien overeind. Ik vraag mij overigens af in hoeverre de financiële prikkel van de ISV er gezien de huidige druk op het systeem effectief voor kan zorgen dat de redelijke beslistermijn in lokale belastingzaken wordt gehaald. Gemeenten zien zich geconfronteerd met toenemende aantallen bezwaren en beroepen (zie bijvoorbeeld Waarderingskamer, Feiten over de WOZ, <https://www.waarderingskamer.nl/woz-in-cijfers/feiten-over-de-woz/>). Daarbij neemt het percentage procedures gevoerd door ncnp-bureaus toe, terwijl de arbeidsintensiviteit van dergelijke procedures volgens gemeenten hoog is. Bij rechtbanken is de instroom van WOZ- en lokale belastingzaken in 2021 iets afgenomen, terwijl de instroom bij gerechtshoven juist fors is toegenomen. Daarnaast bestaan achterstanden binnen de rechtspraak die moeten worden weggewerkt (Jaarverslag Rechtspraak 2021, p. 27-28 en p. 48-53). De verwachting is dat de instroom na de corona-pandemie weer groter is, zodat de werkdruk onverminderd hoog blijft.

7. Rechtbank Noord-Holland is niet de enige die met een uitgebreide motivering een verzoek om ISV afwijst in dergelijke gevallen, zie bijvoorbeeld de uitspraken van Rechtbank Oost-Brabant van 30 september 2022 (ECLI:NL:RBOBR:2022:4103, Belastingblad 2023/6 met mijn noot) en 27 oktober 2020 (ECLI:NL:RBOBR:2020:5180). Mijn inschatting is echter dat de Hoge Raad blijft vasthouden aan de eerder ingeslagen weg van een algemene, principiële regeling met forfaitaire bedragen en zoveel mogelijk uniforme termijnen. Ik verwacht dat hij voor de toekenning van de ISV geen rekening zal houden met de feitelijke afwezigheid van spanning en frustratie bij de belanghebbende, ook niet in

het specifieke geval van een klein belastingverschil in lokale belastingen met ncnp-vertegenwoordiging. Ik ben dan ook benieuwd naar meer uitspraken en uitspraken in hoger beroep.

m.nt. A.P. Monsma